

Den Haag, 15 november 2013

In een brief van 31 oktober jl. heeft de Algemene Commissie voor Wonen en Rijksdienst mij om een reactie gevraagd op de brief van de voorzitter en secretaris van de werkgroep Economische Vitaliteit en Arbeidsmarkt van het Nationaal Netwerk Bevolkingsdaling (NNB). De brief was gericht aan de Algemene Commissie Wonen en Rijksdienst van de Tweede Kamer.

Het NNB is opgericht om door kennisdeling en samenwerking een actieve aanpak te bevorderen van de gevolgen van bevolkingsdaling en richt zich op gemeenten, provincies, departementen, samenwerkingsverbanden, onderzoeksinstellingen en maatschappelijke partners van diverse overheden. De belangrijkste doelen van het NNB zijn het realiseren van bewustwording en erkenning van de gevolgen van bevolkingsdaling en het genereren en uitwisselen van kennis. Het netwerk bestaat uit een aantal werkgroepen met een brede vertegenwoordiging van deskundigen op de terreinen wonen en ruimte, voorzieningen en leefbaarheid, onderwijs, economische vitaliteit en arbeidsmarkt, zorg en sociale draagkracht en financiën.

De voorzitter en secretaris van de werkgroep economische vitaliteit en arbeidsmarkt constateren dat de beleidsmatige doorwerking van de gevolgen van demografische ontwikkeling op het terrein van economie en arbeidsmarkt achterblijft en dat de specifieke invloed van krimp op economische ontwikkelingsmogelijkheden onvoldoende wordt erkend. In de brief wordt gevraagd om het rijksbeleid voor economische ontwikkeling beter krimpbestendig te maken en wordt de Algemene Commissie Wonen en Rijksdienst van de Tweede Kamer om een gesprek gevraagd. Een vergelijkbare brief is verzonden aan Provinciale Staten en aan gemeenteraden in krimp- en anticipeergebieden.

Ik wil benadrukken dat de primaire verantwoordelijkheid voor regionale economie en goedwerkende regionale arbeidsmarkt bij gemeenten en provincies berust. Er zijn 35 arbeidsmarktregio's waarin het regionale arbeidsmarktbeleid vorm krijgt. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het arbeidsmarktbeleid en provincies en gemeenten voor het regionaal economisch beleid.

In het Interbestuurlijk Actieplan Bevolkingsdaling van VNG, IPO en Rijk uit 2009, was reeds aandacht voor de arbeidsmarkt in krimpgebieden. Mede naar aanleiding van het SER-advies «Benoemen en benutten» uit 2011 is aan het Interbestuurlijk Actieplan Bevolkingsdaling naast de reeds bestaande pijlers wonen en voorzieningen, de pijler economische vitaliteit en goedwerkende arbeidsmarkt toegevoegd. Bovenmatige vergrijzing en ontgroening (minder kinderen worden geboren en jongeren trekken weg om te studeren of te werken), en daling van de potentiële bevolkingsdaling zijn van invloed op de economie en de arbeidsmarkt in krimp- en anticipeergebieden.

Voor het Rijk geldt dat als provincies en regio's knelpunten in wet- en regelgeving ervaren bij hun aanpak van de regionale economie en arbeidsmarkt, deze zo mogelijk zullen worden aangepakt.

Daarnaast heb ik zelf vanuit mijn coördinerende rol ten aanzien van demografische veranderingen een faciliterende en stimulerende taak. Om die reden heb ik samen met de provincies Groningen, Drenthe, Zeeland en Limburg meegewerkt aan het onderzoek van de OESO «Demographic Change in the Netherlands: Strategies for resilient labour markets», dat in juni van dit jaar op een conferentie is gepresenteerd. Dit onderzoek geeft analyses en beleidsaanbevelingen waarmee aan de slag kan worden gegaan.

Ook ten aanzien van andere economische ontwikkelingen is te zien dat krimp- en anticipeergebieden vaak eerder en heviger worden getroffen. Een voorbeeld is de detailhandel. Hierbij komen verschillende ontwikkelingen zoals economie, arbeidsmarkt en leefbaarheid bij elkaar. Bewustwording, agendering en regionale samenwerking met een breed scala aan partijen zijn hier nodig. Dit jaar is daarover het onderzoeksrapport «Detailhandel en leefbaarheid, aanpak detailhandel als strategie in krimp- en anticipeergebieden» met factsheets per krimp- en anticipeergebied, van DTNP verschenen en gepresenteerd op een conferentie om hier breed aandacht aan te schenken.

Daarnaast is inmiddels een aantal atlanten van grensoverschrijdende kansen verschenen, die aangeven welke winst, o.a. op het terrein van de arbeidsmarkt, te behalen valt bij het verlagen van grensbarrières.

Het Rijksvastgoed- en Ontwikkelingsbedrijf (RVOB) voert in mijn opdracht verkenningen uit op het terrein van economische vitaliteit in krimp- en anticipeergebieden. Belangrijkste aandachtgebied is vastgoed. Ook is een quickscan uitgevoerd naar de potentie van duurzame energie opwekking in krimpgebieden. In een aantal gevallen krijgt dit een vervolg in betrokkenheid van het RVOB bij advisering op vastgoedtechnische en financiële aspecten in vervolgonderzoek of in concrete projecten. De ontwikkelde kennis wordt verspreid naar andere krimp- en anticipeergebieden.

Economische vitaliteit en arbeidsmarkt is een belangrijk onderwerp voor krimp- en anticipeergebieden. Ik waardeer het daarom dat de voorzitter en secretaris van de werkgroep Economische Vitaliteit en Arbeidsmarkt van het NNB met deze brief hiervoor bij de volksvertegenwoordigers aandacht vragen.

De Minister voor Wonen en Rijksdienst,
S.A. Blok